

SPIS TREŚCI

KILKA UWAG AUTORA DO WYDANIA POLSKIEGO . . .	9
--	---

PRZEDMOWA DO WYDANIA FRANCUSKIEGO	15
---	----

WPROWADZENIE	35
------------------------	----

CZĘŚĆ PIERWSZA

WIEK XII. NARODZINY INTELEKTUALISTÓW

Renesans miast i narodziny intelektualistów w XII wieku	43
Czy istniał renesans karoliński?	46
Nowoczesność w XII wieku. Starożytni i nowocześni	50
Wkład grecko-arabski	57
Tłumacze	59
Paryż: Babilon czy Jerozolima?	67
Goliardzi	73
Włóczęga intelektualna	74
Immoralizm	77
Krytyka społeczeństwa	82

Abelard	90
Heloiza	94
Kobieta i małżeństwo w XII wieku	96
Nowe walki	100
Święty Bernard i Abelard	104
Logik	106
Moralista	107
Humanista	110
Chartres i jego duch	111
Naturalizm w Chartres	115
Humanizm w Chartres	117
Człowiek-mikrokosmos	122
Warsztat i <i>homo faber</i>	126
Osoby	128
Promieniowanie	131
Pracownik umysłowy i warsztat miejski	131
Badanie i nauczanie	134
Narzędzia	135

CZĘŚĆ DRUGA

WIEK XIII. DOJRZAŁOŚĆ I JEJ PROBLEMY

Profil XIII wieku	139
W walce z władzami kościelnymi	142
W walce z władzami świeckimi	145
Poparcie i kontrola papieżstwa	147
Wewnętrzne sprzeczności korporacji uniwersyteckiej	150
Ustrój korporacji uniwersyteckiej	153
Organizacja studiów	157
Programy	159

Spis treści

Egzaminy	161
Klimat moralny i religijny	164
Uniwersytecka pobożność	165
Narzędzia pracy	168
Książka jako narzędzie pracy	171
Metoda: scholastyka	175
Słownictwo	175
Dialektyka	176
Autorytet	177
Rozum: teologia jako nauka	179
Ćwiczenia: <i>quaestio, disputatio, quodlibet</i>	180
Sprzeczności – z czego żyć? Wynagrodzenie czy beneficjum?	185
Spór duchowieństwa zakonnego ze świeckim ..	191
Sprzeczności w łonie scholastyki: ryzyko naśladowania starożytnych	202
Pokusy naturalizmu	206
Trudna równowaga wiary i rozumu: arystotelizm i awerroizm	209
Związki między rozumem a doświadczeniem ..	222
Związki między teorią a praktyką	223

CZĘŚĆ TRZECIA

OD AKADEMII DO HUMANISTY

Zmierzch średniowiecza	231
Ewolucja sfery materialnej ludzi uniwersytetu .	235
Ku arystokracji dziedzicznej	240
Kolegia i arystokratyzacja uniwersytetów	246
Ewolucja scholastyki	249
Rozbrat rozumu i wiary	250

Granice wiedzy eksperymentalnej	253
Antyintelektualizm	256
Narodowy charakter uniwersytetów:	
nowa geografia uniwersytecka	261
Uniwersytety a polityka	268
Pierwszy uniwersytet narodowy: Praga	276
Paryż: blaski i cienie polityki uniwersyteckiej ..	278
Skostnienie scholastyki	284
Uniwersytety otwierają się na humanizm	288
Powrót do poezji i mistyki	293
Wokół Arystotelesa: powrót do pięknego	
wysłowienia	297
Humanista arystokratyczny	300
Powrót na wieś	305
Rozbrat wiedzy i nauczania	309
BIBLIOGRAFIA	313
NAJWAŻNIEJSZE DATY	317